

Svartådalensnytt

Ett nyhetsbrev från Svartådalens Bygdeutveckling nr 2 juli 2003 - Mer info på hemsidan www.svartadalen.nu

Naturskola och turism får projektstöd för 3 år

Lågstadiet från Hedens skola i Fläckebo avslutade vårsäsongens naturskoleverksamhet i Svartådalen med att studera vattenkryp i Fläcksjön den 4 juni. Besöksnäring och upplevelseverksamhet för bl.a. skolgrupper ska nu utvecklas under 3 års tid som EU-projekt i LRF:s regi.

Natur- & kulturskoleverksamheten i Svartådalen har drivits av LRF som en förstudie under 2002, och är nu en del av det nya projektet "Svartådalens Natur- & kulturturism". Projektet har beviljats finansiering från Leader+ Nedre Dalälven, LRF, Länsstyrelsen i Västmanlands län och Sala kommun.

LRF fortsätter att vara projektägare och leda arbetet genom en styrgrupp med en majoritet lokala LRF-medlemmar från

Vad är Svartådalens Bygdeutveckling?

Västerfärnebo och Fläckebo.

Projektet ska under 3 års tid utveckla besöksnäringen i Svartådalen, med bl.a. särskilda aktiviteter för engelska fågelturister, men också lägerskola, sommarläger och upplevelseverksamhet för skolungdomar och företagsgrupper. En folder som riktar sig till svenska besökare har redan tagits fram och finns på turistbyråerna och andra ställen med turister i länet.

Svartådalens Bygdeutveckling verkar för en levande landsbygd, med öppna landskap och fler arbetstillfällen istället för nedlagda jordbruk, stängda butiker, igenväxning och frånflyttning. Svartådalens Bygdeutveckling är en ekonomisk förening och en demokratisk plattform, där andra föreningar och företag i bygden kan bli medlemmar och därigenom själva vara med och påverka bygdens framtid. Företräder du en förening eller ett företag i Västerfärnebo/ Fläckebo socknar?

Välkommen som medlem i Svartådalens Bygdeutveckling! Alltid mer info på www.svartadalen.nu

Färnbo på TV den 19 juli

Filmen om Dragspelsstämman i Västerfärnebo; "Samma visa varje år", kommer att sändas i TV2, Lördagen den 19 juli kl.18.15. Filmen är en halvtimmes dokumentär och spelades in sommaren 2002 under Färnbofestivalen av Erika Hallström, Frida Kempff och Anki Edström – alla TV-arbetare bördiga från Svartådalen. Passande nog sänds filmen precis en vecka innan årets upplaga av stämman. Huka sig månne Färnbo-borna...

Hästprojekt tar nya steg

Knappa tiotalet ägare av islandshästar mellan Sättrabrunn och Ombenning fortsätter att planera sträckningen för ridleder i området. Även boende och kurser för hästkötsel eller mer avancerad ridning ingår i planerna. Kanske blir det ett Leader-projekt av det hela. Sammakallande för hästprojektet är Håkan Aldén 0224-74 10 36. Hakan.alden@agria.se

Sommarkafé i Fläckebo

Nu har Fläckebo fått sommarkafé. Det är Klockargårdens trädgård som fyllts med utemöbler och parasoller. Här kommer det serveras kaffe, hembakt, mackor och glass under hela sommaren. (bokning 0224-742035) Fläckebo har fått sin första "turistfälla". Håll även utkik efter affischer om kulturella evenemang i trädgården på kvällstid!

Vem vill hyra ut rum till turister?...och hur gör man?

Till hösten startar boendeprojektet en studiecirkel för att stimulera entreprenörsandan i bygden. Inleder gör ett seminarium om vilka tillstånd som krävs för att starta t.ex. stuguthyrning eller "bo på lantgård". Projektet samarbetar även med liknande projekt i Möklinta och Sandviken. Är du intresserad av att starta boende-verksamhet och/eller delta i studiecirkeln; kontakta Pelle Andersson, Sjöbo. 0224-740011, 0702-27 99 65, sjobo-pelle@hotmail.com

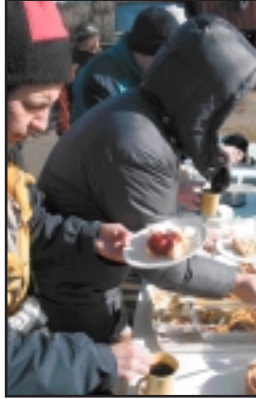
Rörbro visar att det går

Walter och Gunilla Preiholts på Rörbro gård, driver "bo på lantgård" för första året. Trots att man knappt gjort någon reklam för sig har bokningarna trillat in och i sommar är det fullbokat hela 7 veckor (!) Rörbro bädd & frukost satsar och visar att det går.

Samisk kultur i Fläckebo

Guidecirkeln som under våren engagerat ett 15-tal personer från främst Fläckebo och Sätrabrunn, fick den 13 maj lära sig om samisk historia i Svartådalens. Det var amatörforskaren Jouni Tervalampi som guidade till Lappskoberget strax ovanför Färjebron vid södra Fläcksjön. Jouni har funnit dokument som visar att samer på vandring (troligen på väg mot marknad i Västerås) regelbundet bodde på just denna plats fram till 1700-talets mitt.

Påverås gårdsmejeri har skapat en heltidstjänst med hjälp av att förädla all mjölk som gårdens 8 (!) fjällkor släpper till. Produkterna är ostar och ostkaka som distribueras till såväl fina restauranger längs västkusten, såväl som den egna gårdsbutiken. Färnebo-besökarna lät sig väl smaka i den kyliga värmorgonen.

Hornborgaresa gav mersmak

Studieresan till Falbygden och Hornborgasjön i april lockade 20 deltagare från Svartådalens, samt Tärna bygdeutvecklingsgrupp. Deltagarna fick en rejäl inblick i en av landets mjölkgårdstätaste (300 mjölkgårdar) bygder och fick se många exempel på landsbygdsutveckling och entreprenörskraft. Gårdar som startat egna mejerier, slakterier, caféer, restauranger och konferens- eller boendeanläggningar.

Ofta presenterade i fängslade ordalag av entreprenörerna själva. Den historiska utställningen "Bondens år" och Påverås gårdsmejeri som gör ost på mjölk från gårdens 8 fjällkor (!) och klarar en tjänst på det, var exempel som gav inspiration och mersmak. Inte minst ostkakan...

Nöjda engelsmän i Svartådalens

Rebecca Nason och Steve Young "fotar" sparvuggla vid Svanå - en upplevelse som engelsmän inte har möjlighet att få på hemmaplan.

Under våren 2003 har de första engelska fågelresenärerna guidats i Svartådalens.

Det har varit fotografer och reseledare som ska hjälpa till att marknadsföra svenska fågelmarker på den gigantiska, engelska marknaden för naturresor. Ugglor, hackspettar, orre och tjäder, var hett eftertraktade fotoobjekt och de flesta av våra skogsarter lyckades britten få korn på, med hjälp av ett flertal kunniga, lokala guider. Britterna guidades genom en större del av norra Västmanland med tyngdpunkt i Nedre Dalälvsområdet och Svartådalens. Nästa vår kan de första gruppresorna landa hos oss. Satsningen genomförs tillsammans med Sweden Active Holidays, Westmannaturism och Svenska turisttrådet i London.

Kyrkans musik- & ungdomsprojekt "Med musiken som verktyg" har engagerat ett 60-tal ungdomar i bygden. Tillsammans har de flesta av dem repeterat in en föreställning på temat Disneys sagofigurer, som framfördes tre gånger på en och samma dag i juni. Givetvis blev det succé. Nu planerar man redan för en uppföljare.

Musikprojektet engagerar unga

Kyrkans ungdomsprojekt i Västerfärnebo; "Med musiken som verktyg" – har under sitt första halvår som projekt, skapat engagemang och glädje. Något som ungdomarna också visat upp för publik.

Projektets ungdomar är indelade i 6 grupper; musik, sång, dans, datamusik, hemsida/dokumentation, samt kostym & dekor. Det första halvårsmålet som sattes inom projektet nåddes den 4 juni, då 30-talet högstadie-ungdomar framförde sin föreställning på temat Disney. Tre föreställningar på en dag hann det bli; först för Centralskolans låg- & mellanstadium,

sedan för de andra högstadie-eleverna och sist för allmänheten i kyrkan. Uppföljning av succén planeras till onsdagen den 13 augusti kl.19.00 i Västerfärnebo kyrka. Kommande mål för det 2-åriga musikprojektet är att arrangera lärande-läger för respektive grupp, samt göra musikvideo, cd-skiva och en ny gemensam show. Projektet har hittills engagerat ett 60-tal olika ungdomar. Projektledare är Sara Ulander, 0224-74 00 13, 0704 - 60 67 11, sara.ulander@everyday.com

Biologer på ängarna

Många boende i Svartådalen har redan sett dem under försommaren; en kille och en tjej med tubkikare på axeln, ofta cyklande eller kanske smygande på någon strandäng. Sofia Gylje och Tomas Gustafson studerar ängsbrukets inverkan på fåglar som gulärulan, samt även vad gulärulan har för relation till andra fåglar. Studien är Tomas doktorandarbete (Sofia är fältassistent) och pågår för andra året av tre.

Under sommaren kommer ytterligare två SLU-studenter som gör examensarbeten på skalbaggar och gräs att arbeta i Svartådalen. En av de frågor de ställer är; Vad består egentligen Nötmyrans stora gräsmassa av för växtarter? En slags grundforskning som kan bidra till bättre ekonomisk planering för lantbru-

"Den vinkande tjejen" har Sofia Gylje redan hunnit bli känd som i bygden. Hon är fältassistent till doktoranden Tomas Gustafson från SLU- Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala – och studerar hur bete och slätterbruk påverkar fåglar som gulärulan.

ket. Kanske strandängens hö skulle utnyttjas mer om dess värde ur fodersynpunkt lyftes fram. SLU-studierna pågår till andra halvan av juli.

Nya kurser i timring och annat naturbruk

Vårens två fulltecknade timmerkurser resulterade bl.a. i att en smedja i Norr Gärdsbo blev rustad. Kurserna är ett led i arbetet med att öka bevarandebeslutet för kulturmiljöer och kulturtraditioner i bygden. Fler kurser som planeras är fläskrökning, gärgårdstillverkning, mjölktsyning av grönsaker, m.fl. Det planeras även fler timmerkurser. Är du intresserad av att delta i kurser av naturbruk, eller har egna idéer om något du vill lära dig; hör av dig till Pelle Andersson.

Leader-JA till Svartåkräftan

Leader+ Nedre Dalälven har beviljat pengar till projektet "Svartådalenskräftan". Tanken är att under de kommande 2 åren stimulera utsättning, uppfödning, entreprenörskap och aktiviteter kring den svenska flodkräftan i Svartådalen. Projektet stöds även av Sötvattenslaboratoriet, Uppsala Universitet och Länsstyrelsen i Västmanland. Projektledare är Pelle Andersson, 0224-740011, 0702-27 99 65, sjobopelle@hotmail.com

Svartådalen i Kungälv

30-31 maj deltog Svartådalens Natur- & kultur-turism i den stora Västmanlandska Stockholms-satsningen. Under två dagar hade Westmannaturism hyrt hela Kungsträdgården och med familjer som målgrupp marknadsförde man allt från Västmanländskt boende till älg- & fågelsafari. Vid Svartådalens monter kunde man måla (fåglar) och gå en frågetävling med stora uppstoppade fåglar som lockbete. Aktiviteter som lockade hundratal besökare.

Leaderkontoret ligger i Gysinge, alldeles intill Dalälven.

Vad är Leader+?

Leader är ett av EU:s gemenskaps-initiativ. Själva ordet är en förkortning på franska och kan översättas till: "Länkarna mellan åtgärderna som syftar till att utveckla landsbygdens ekonomi". Fram till år 2006 ger EU 323 miljoner kronor i Leader-pengar till utveck-

ling av svensk landsbygd. När pengarna skulle fördelas blev Nedre Dalälven uttaget bland hundralet sökande som ett av 12 svenska områden som får Leader-pengar. Detta var det ekonomiska incitamentet till att starta Svartådalens

Bygdeutveckling. Norra delen av Sala kommun och Heby kommun ingår i Nedre Dalälvens Leader-område. Huvuddelen av Svartådalen är med, gränsen går mellan Salbohed och Fläckebo.

Ansökningar administreras av ett lokalt Leader+-kontor i Gysinge:
Leader+ Nedre Dalälven, 810 21 Gysinge,
0291-211 80, nedredalälven@telia.com

Nästa inlämningsdatum för ansökningar om projektstöd från Leader+ är den 25 augusti 2003.

NYA IDÉER EFTERLYSES Har du några egna projektidéer?

Hur ska Svartådalens bygden hållas levande? Vad kan man utveckla för nya binärningar och inkomstkällor?

Har du egna idéer du vill förverkliga? För närvarande drivs projekt i Svartådalen med bl.a. EU-stöd av såväl kyrkan, LRF som Svartådalens Bygdeutveckling. Fram till år 2006 är möjligheterna goda för att få

EU-stöd för landsbygdsutveckling i vårt område. Kontakta oss i styrelsen om du vill ha råd, hjälp eller stöd.

Välkommen också till seminariedag om bygdens framtid på Sättrabrunn i höst. Datum utannonseras senare.

I Svartådalens Bygdeutvecklings styrelse för 2003 sitter:

Ordf. Ann-Christine Korthis-Aspegren 0224-74 04 64, atejne@svartadalen.nu

Sekr. Elisabeth Eriksson 0224-74 00 95, theriksson@swipnet.se

Kass. Kjell Eklund 0224-74 05 36, kjell eklund@sala.se

Håkan Alldén 0224-74 10 36, hakan.alden@agria.se

Lars Bergkvist 0224-74 51 26,

Björn Näsbom 0224-74 00 14, bjorn@bnenergikonsult.com

Daniel Green, 021-18 43 16, 0706-18 43 16, daniel@svartadalen.nu

Berit Lindström, 0224-74 10 92, berit.eje@telia.com

samt (adjungerade)

Pelle Andersson, 0224-74 00 11, sjobopelle@hotmail.com

Anitha Barrsäter, 0224-702 88, anitha.barrsater@euroconnect.se

Nya produkter

Sortimentet av lokala produkter från Svartådalens Bygdeutveckling har utökats med kepsar. De finns i tre olika format, svarta eller mörkblå. Alla med Svartådalens loggan ingraverad i skinn ovanför skärmen.

Beställ nu! Endast 80:-

I lager även:

T-shirts: 120:- (även barnstorlekar)

Bildekal: 25:-

Svartåkalendern: 50:-

Beställ på www.svartadalen.nu

Sonja Isaksson på Kölnbackens bigård i Ålsvarta är kanske mest känd för sina honungskolor, men bakar som få. 9-10 augusti vankas det nybakta tunnbröd.

Konst- & hantverksrundan 9- 10 augusti

Årets Konst- & hantverksrunda går av stapeln den 9-10 augusti. Då är det öppet hus hos 17 olika hantverkare, konstnärer och andra lokala företagare i Fläckebo och Västerfärnebo mellan 10 och 16.00. På Jan-Lars-gården i Hedbo by kan man titta in i ett ursprungligt möblerat 1800-tals-hus, på Kölnbackens bigård i Ålsvarta bakas det tunnbröd på traditionellt vis, i Hedåker visas träslöjd och vävning, medan det blir såväl hantverk som poesi i Kilbo. Även Västerfärnebo gammeldags hålls öppet med fika och visning av föremål. För att locka besökare att uppleva så mycket som möjligt arrangeras en "bokstavstävling" även i år. För första gången ges det också ut en färgbroschyr som marknadsför rundan. Fortsättningsvis arrangerad andra helgen i augusti flera år framgent.

Trankvällar i september

Onsdagkvällar i september kan de som är intresserade bege sig till Näs, Fläcksjön. Där arrangeras för tredje året i rad trankvällar för allmänheten tillsammans med bl.a.

Naturskyddsföreningen. Soppa och mackor serveras och personal från Grimsö viltforskningsstation visar hur man pejlar efter tranor med radiosändare.

